

**Likabehandlingsplan
och
plan mot kränkande behandling
för
Siljansnäs skola och fritidshem
Läsåret 2009/2010**

Innehåll

Inledning	s. 3
Vision	s. 3
Begreppsförklaring	s. 3-4
Utvärdering föregående plan 0910	s. 5

Rutiner för hur förskolan arbetar för att förebygga, upptäcka, åtgärda och följa upp kränkningar, trakasserier och diskriminering	s. 6-7
Medverkan och förankring	s. 7
Kompetensutveckling	s. 8
Uppföljning	s. 8
Utvärdering	s. 8
Blanketter	s. 9-13
Mall Kartläggning, rutiner och åtgärder; skola/frthm	Bilaga A

Inledning

Sedan 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två regelverk, dels diskrimineringslagen dels i skollagen. De har ersatt den tidigare barn- och elevskyddslagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling.

Skolan ska varje år upprätta två planer, en likabehandlingsplan och en plan mot kränkande behandling och trakasserier. Vi har fört samman dessa planer till en plan. Skolan har en skyldighet att arbeta aktivt för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (upptäcka, utreda och åtgärda).

Syftet med planen är att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Likabehandlingsarbete handlar om att skapa en skolmiljö fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Det handlar också om att förverkliga FNs barnkonvention i skolan.

Denna plan gäller för både skola och fritidshem på Siljansnäs skola.

Vision: Jag vill jag kan och jag duger.

Alla våra barn, ungdomar och personal skall gå till våra verksamheter med glädje och alla ska kunna känna sig trygga.

Begreppsförklaring

Diskriminering av individer eller grupper innebär ett svek mot principen om likabehandling. Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. Det ska ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder).

Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Direkt diskriminering är att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan (ska ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna).

Om man behandlar alla lika, kan det vara ett exempel på indirekt diskriminering. Exempel på detta är när alla elever serveras samma mat även om vissa elever behöver annan mat på grund av religiösa skäl.

Kränkande behandling

Gemensamt för kränkande behandling och trakasserier är att det handlar om uppträdande som kränker en persons värdighet.

Kränkande behandling kan ta sig många olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang. De kan vara synliga och handfasta likväl som dolda och subtila. De kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera, t ex mellan barn, vuxen-vuxen, men också mellan barn-vuxen och vuxen-barn.

Kränkningar är ofta ett uttryck för maktutövning och förtryck. Det är viktigt att utgå från hur den som upplever att den har blivit kränkt känner och ta detta på allvar.

Kränkningar kan vara fysiska (slag, knuffar) eller verbala (hot, svordomar, öknamn). De kan också vara psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer) eller vara texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, msn och meddelanden på olika webbplatser). Kränkningar kan också vara att bli utsatt för ironiska kommentarer (sänkningar), utfrysning eller rykten.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet (en kränkning) och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Kränkningar och trakasserier kan ske på olika sätt. De kan vara mer eller mindre allvarliga. De kan också vara medvetna eller omedvetna. Det är den som blir utsatt som avgör om den blivit kränkt eller trakasserad. Ibland kan det handla om att någon skojar med någon annan och på det viset kränker den andra personen. Avsikten var inte att kränka men den som blev utsatt kände det så. Det är viktigt att komma ihåg att även den jag skojar med ska tycka att det är skoj, annars är det inte okej.

Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet eller med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Diskrimineringsgrunder

Det är förbjudet att diskriminera någon på grund av

Kön

Etnisk tillhörighet

Religion eller annan trosuppfattning

Funktionshinder

Sexuell läggning

Könsöverskridande identitet eller uttryck (ny sedan 1 jan 2009)

Ålder (ny sedan 1 jan 2009)

Utvärdering av föregående plan 0910 samt kartläggning

Detta läsårs likabehandlingsplan har inte varit tillräcklig enligt Skolinspektionen. Vi har inte tagit hänsyn till de lagändringar som skett fr.o.m 1/1 2009. Vi har därför fått i uppdrag att omarbeta planen och dess innehåll och lämna in en ny plan 30 april under innevarande läsår 0910.

Under året har vi arbetat med att förankra vår plan i vår verksamhet hos barn, föräldrar och personal och siktet i förskolan har också varit att hitta former för kartläggning.

Planen har diskuterats vid Brukarråd och Arbetsplatsträffas.

Vi kartläggning bland barnen har vi bl.a. använt oss av samtal i klassråd och elevrå kring hur olika miljöer upplevs av barnen. Våra övergripande enkäter som Bildningsnämnden genomför varje år har genomförts i klass 3 och 6 bland elever, personal och föräldrar. Resultaten av enkäten har vi inte fått presenterat vid dags dato.

Av samtalen vi haft har vi kommit fram till följande:

- Ytterligare förankring bland barn, personal och föräldrar behövs.
- Vi behöver utöka kartläggningen.
- Information om Planen för att främja Likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling bör ske mer systematiskt och minst vid höstterminens start.
- Vi startar varje termin med samarbetsövningar över klassgränserna
- Vi har ett positivt klimat på skolan och eleverna trivs och känner sig trygga.
- Vi reagerar direkt mot hot, våld och kränkningar av olika slag
- Vårt Trygghetsteam är inte tillräckligt känt bland eleverna. Vi behöver på ett tydligare sätt informera vilka personer som ingår i teamet så att eleverna känner till det. Teamet behöver också få relevant fortbildning.
- Vi har ett nära och förtroendefullt samarbete med föräldrarna. Brukarrådet sammanträder minst 4 gånger per år.
- Vi har alltid tillsyn på rasterna. Eleverna tycker att de vuxna som är ute på rasterna skall röra sig mera över skolgården.
- Vi arbetar med SET i alla klasser och på fritidshemmet
- Vi har gemensamma aktiviteter som stärker vi känslan, men här behöver vi mer systematiskt lyfta dessa så att eleverna förstår syftet. Dessutom kan de utökas något.
- Vi genomför elev – och föräldraenkäter i år 3 och 6
- Vi har fungerande klassråd, elevråd och Brukarråd.
- Vi behöver utarbeta mer vägar kring kartläggning.

Rutiner för hur skolan arbetar för att upptäcka, åtgärda och följa upp kränkningar, trakasserier och diskriminering

Alla vuxna vid fritidshem och skola i Siljansnäs är skyldiga att reagera mot kränkningar, trakasserier och diskriminering. I Skollagen står att vi har skyldighet att utreda om vi får kännedom om att barn har blivit utsatt för kränkande behandling. Vi ska också förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering genom att arbeta förebyggande.

Om du som elev blir utsatt för kränkande behandling/trakasserier eller om du ser att någon annan blir utsatt, är det viktigt att agera. Du kan direkt gå in och försöka stoppa det som sker. Du kan också informera lärare eller rektor. Givetvis kan du också prata med dina föräldrar som kontaktar skolan.

Om man upplever att man blir kränkt är det viktigt att tydligt tala om att det som görs eller sägs inte är okej. Det är inte alltid lätt att göra detta på en gång. Då är det bra att i efterhand gå tillbaka till den man upplevde sig kränkt av och förklara hur man

kände. Många gånger kan det räcka med att tydliggöra att det som sades eller gjordes inte kändes bra.

Om kränkningarna fortsätter, måste man prata med sin lärare så att han/hon får prata med den som kränker/trakasserar.

All personal på skolan ska omedelbart ingripa när de ser att någon behandlas illa.

Om man blir kränkt/trakasserad upprepade gånger kan det handla om mobbning. Då ska Trygghetsteamet kallas in och utreda händelsen. Även vid allvarigare kränkning ska Trygghetsteamet/rektor kallas in.

Om en elev känner sig kränkt av någon vuxen på skolan ska detta tas på extra stort allvar då eleven kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Eleven ska berätta det för någon annan vuxen t ex lärare, fritidspedagog eller förälder som i sin tur informerar rektor. Om en lärare kränker en elev eller tvärt om, är rektor ansvarig för utredning av ärendet.

Vuxen på skolan som märker att en annan vuxen på skolan kränker eller diskriminerar en elev ingriper direkt. Rektor informeras alltid om det inträffade. Rektor informeras också vid misstanke om att personal kränker elev. Rektor inleder därefter en utredning kring händelsen. Om förälder upplever att personal kränker ett barn uppmanas föräldern att kontakta rektor. Rektor inleder då en utredning av det inträffade.

Alla fall av trakasserier eller kränkande behandling dokumenteras på särskild blankett (bilaga). Vid behov skrivs åtgärdsprogram.

Vårt trygghetsteam utreder på uppdrag av rektor trakasserier och kränkande behandling från en elev till annan elev. Teamets uppgift är att snabbt få stopp på det som kommit till deras kännedom. Teamet består av personal från skolan. De träffas regelbundet för att stämma av hur arbetet fortskrider.

Siljansnäs skolas trygghetsteam består av:

Eva Korsgren, Christina Danielsson, Per-Olof Norling, Linda Bergman-Wennström och Peter Brask.

Skolans förebyggande/främjande arbete

- Vi har utbildat SET-handledare som i sin tur utbildat övrig personal i social emotionell träning.
- Vi startar läsåret med samarbetsövningar över klassgränserna
- Vi går igenom i klasserna/fritidshemsgruppen om skolans/fritidshemmets värdegrund och gemensamma regler. Och trivselregler i klassen.
- Klass- och elevråd och även utvecklingssamtalen är viktiga forum där elever och föräldrar kan ta upp eventuella problem.
- Elevrådets dagordning har en punkt med risker och arbetsmiljöfrågor.

- Hälsosamtal genomförs i årskurs 2 och 4.
- Skolan har tillsyn på rasterna, vid bussen och i matsalen.
- Vi har Brukarrådsmöten minst 2 ggr/termin
- Vi informerar på höstens första föräldramöten om Likabehandlingsplanen och plan för kränkande behandling
- Vi har ett Trygghetsteam
- Vi har gemensamma aktiviteter som stärker VI-känslan

Medverkan och förankring

Under höstterminen görs en kartläggning och nulägesanalys. Elevrådet gör trygghetsvandring tillsammans med rektor och ges möjlighet att föra fram saker som kommit upp på klassråd.

Likabehandlingsplanen tas upp och diskuteras så här:

- Personalen går igenom och diskuterar innehållet. Detta inleds vid en arbetslagsträff i augusti. Synpunkter lämnas åter till skolledningen. Till kartläggningen används en särskild mall. Bilaga ?
- Vid föräldramötena i början av höstterminen informeras om Likabehandlingsplanen.
- Planen tas också upp Brukarråden, vilket rektor ansvarar för
- Planen tas upp på klassråd. Ansvarig är mentor/klaslärare.
- I skolan tas planen upp i elevrådet. Ansvarig är rektor.
- Varje klass diskuterar innehållet, på klassråd eller på lämpligt sätt vid arbete med SET-övningar. Klaslärares ansvarar för detta.

Kompetensutveckling

All personal har haft kompetensutveckling i form av föredrag

- Leif Strandberg som pratade om IUP
- Björn Norrhäll, samverkan i verksamheten.
- Heijlskov, bemötande, Neuropsykiatriska handikapp
- Aug 10 Lars H Gustavsson föreläser o Barnkonventionen.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning sker genom

- kommunens elev- och föräldraenkät
- personal- och elevsamtal
- årlig rapport från Elevråd och Brukarråd

Utvärdering sker genom

- termins- och läsårsutvärderingar
- i samband med att vi genomför kvalitetsredovisningen i slutet av läsåret utvärderas likabehandlingsplanen.

Siljansnäs den 30 april 2010

Maria Granath-Nilsén
Rektor

Utredning
Rapportblad vid kränkning eller diskriminerande handling

Handläggare:

Ärendebeteckning:

Elevers namn	Personnummer
Skola och klass	
Mentor/Klassföreståndare	

Beskrivning av uppmärksammat händelse, ange även datum, tidpunkt och plats för händelsen:

--

Namnge nedan samtliga inblandade personer och i förekommande fall klasstillhörighet:

--

--

Bedömning och åtgärd:

--

Information har givits till vårdnadshavare, ange av vem och datum:

--

Uppföljning

Datum:

--

Denna blankett skall alltid underställas rektor.

Anmält datum: _____ Anmält av: _____

Rektors kommentar

--

**Uppföljning
av rapporterad kränkning eller diskriminerande handling**

Handläggare:

Ärendebeteckning:

Elevens namn	Personnummer
Skola och klass	
Mentor/Klassföreståndare	

Nuläget- uppföljning, anteckning om kontakt med föräldrar

--

Planering framöver

Fortsatt utredning/åtgärder	Ja:
	Nej:
Ärendet avslutat:	Datum:

Denna blankett skall alltid underställas rektor.

Anmält datum:

Anmält av:

Av rektor godkänd bedömning och åtgärd.

--

Datum: _____

Rektor: _____

Utredning och sammanställning över genomförda kommunikationer och åtgärder i ärende gällande diskriminering/kränkande behandling

Skola		
Barn/elev	Personnummer	Klass
Vårdnadshavare	Tel:	
Vårdnadshavare	Tel	
Mentor/klasslärare	Tel	
	E-post	
Ansvarig rektor:	Tel	
	e-post	

De kommunikationer och åtgärder som kan hänföras till ärendet (t ex elevvårdskonferens eller övriga kontakter med berörda parter) anges nedan:

Datum	Kommunikation/åtgärd	Ärendebeteckning

**Utredning
i ärende gällande diskriminering och/eller kränkande behandling.**

Handläggarens namn:

Elevens namn	Personnummer
Skola och klass	
Mentor/Klassföreståndare	

Handläggning av utredningen.

Handläggarens namn	Datum för start av utredningen
Ansvarig rektor	

Anledning till utredningen

Datum när anmälan el likn. nådde skolan	

Har den drabbade varit utsatt tidigare? (Kortfattad beskrivning)

--

Har kompisgruppen varit inblandad före denna utredning? När? Omfattning?

--

Åtgärder som vidtagits tidigare.

--

Beskrivning av händelse(r) som föranlett utredningen.

--

Den drabbades beskrivning av sin situation

--

Andra inblandade personers versioner.

Namn

Namn

Namn

Skolans information/kunskap.

--

Den drabbades förslag till åtgärder.

--

Andra närståendes förslag till åtgärder.

--

Skolans förslag till åtgärder.

--

Åtgärdsplan.

Åtgärd	Ansvarig	Övrigt

Uppföljning.

Datum	Plats
-------	-------

Ärendet avslutat den

Underskrifter.

